

RADY PRAKTYCZNE

1. Pajacyk dla 2—3 letniego chłopczyka z kolorowego kretonu.
2. Pajacyk dla 3—4 letniego chłopczyka z płóciennka w drobne paski.

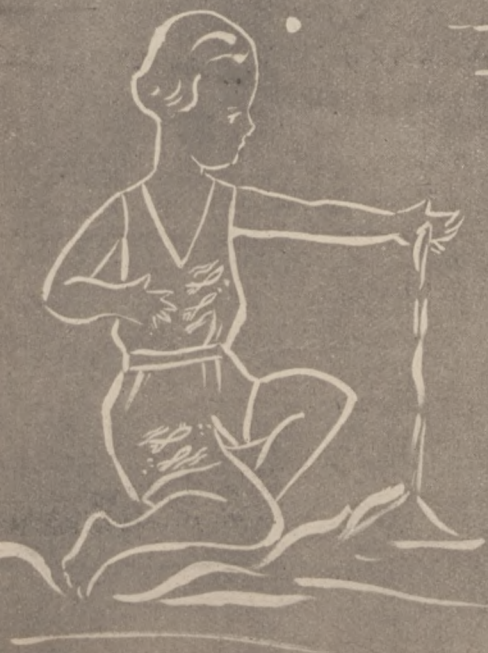
DLA NASZEJ DZIATWY

3. Sukienka dla 4—5 letniej dziewczynki. Bluzeczka z białego batystu, spódniczka z płócienka w kolorowe pasy.

Колѣт до ордобиенна
убранка плазювего

Міатровска

Wyjazd po zdrowie.

2) W góry.

Nie wszystkie doświadczenia, zdobyte podczas pobytu nad morzem, znajdują możliwość właściwego zastosowania w górach.

A tak przecież często się zdarza, że lekarze zalecają dzieciom wątłym i anemicznym przepędzenie lata w miejscowościach podgórskich.

I tu właśnie należy zwrócić baczną uwagę na pewną okoliczność o dużym znaczeniu.

O ile nad morze skierowywane bywają dzieci organicznie zdrowe, a jedynie mało krzepkie, mało zahartowane to w góry jadą dzieci albo zahamowane w normalnym rozwoju albo już nawet zagrożone jakimiś schorzeniami. I dlatego z ich przystosowaniem się do nowych warunków codziennego życia, z ich aklimatyzacją w miejscowościach górskich, czy podgórskich jeszcze baczniej i jeszcze ostrożniej należy postępować, aniżeli z pobytym małych zuchów nad morzem.

Przed wszystkim należy ty rozkład dnia i ściśle przestrzeganie zaleceń lekarza, będą miały decydujący wpływ na dodatnie myniki dla zdrowia dziecka, jakie osiągnięte być winny z pobytu w górach.

Jednym z czynników hartujących dla organizmów wątłych jest właśnie stale i rytmicznie powtarzający się jeden i ten sam tryb codziennego życia.

W górach, w porze letniej dzień dziecka powinien rozpoczynać się wczesnym rankiem, a kończyć wczesnym wieczorem, w granicach godzin od 7 rano do 8 (czyli 20) wieczorem.

Spacer dziecka ranny, nawet po rosie „na bosaka” nie jest rzeczą niebezpieczną, jak się to niekiedy wielu matkom wydaje. Musi być tylko należyście przeprowadzony.

Dziecko z domu powinno wyjść w trepach i skarpetkach. Po dojściu do rozłożystej przestrzeni pokrytej murawą, którą powinno nagrzewać poranne słońce, zdejmujemy dziecku obuwanie i pozwalamy mu się wyhasać.

Następnie wycieramy nóżki ostrym ręcznikiem i nakładamy dziecku obuwanie z powrotem, po czym wracamy do domu na drugie śniadanie.

Po takiej przechadzce apetyt jest zapewniony.

Jeśli same matki urządzają dzieciom wernadowanie, to muszą również zważać na wiele drobnych spraw o wielkiej częstokroć doniosłości.

Przed wszystkim miejsce na wernadowanie tak musi być dobrane, aby posiadało trzystronne zabezpieczenie od wiatrów i było zwrócone ku stronie południowej.

Najwłaściwymi godzinami wernadowania są: od 11 do 13 i 14 do 17 godz.

Wernadowanie po zachodzie słońca

jest niezalecane, jak również w samo południe w słońcu.

W godzinach południowych wernadować należy pod osłoną cienia, z pewnym tylko dostępem słonecznego blasku, gdyż zbytnie nasłonecznianie prowadzi zawsze do ogólnego wyczerpania organizmu; a matki często popołudniowo w najlepszej intencji szeregu tego rodzaju nadużyć na własnych dzieciach. Dziecko, spoczywające na leżaku musi być starannie i równomiernie okryte. Jeden pled rozkłada się pod plecy i spowija nim dziecko. Drugi pled kładzie się na wierzch i obciska szczelnie brzegami. W dniu wietrzne znakomite zastosowanie mają t. zw. „śpiwory” z płótna brezentowego, które się o tyle różnią od zimomych „fusaków”, że nie są w środku podszywane futrem.

Ochrona przed zamieaniem pod plecy i przed ziębnieniem nóg, są pierwszymi warunkami pożytecznego dla zdrowia wernadowania. Z nie mniejszą ostrożnością należy się odnosić do wycieczek w góry.

Wycieczki traktowane, jako ruch na świeżym powietrzu, pokonywanie przez młodych turystów pewnego wysiłku i trudności, jako bezpośrednio zetknięcie się ich z potęgą i tajemnicą przyrody — są bez wątpienia najpożądalszymi współczynnikami wychowawczymi.

Nie mogą tylko być zakrojone ponad miarę dziecięcych sił i wytrzymałości.

Początkowo wycieczki powinny być organizowane w niewielkim zespole 6, 8 dzieci, aby je łatwo było dopilnować.

Pierwsze wycieczki powinny prowadzić w doliny do jakichś pięknych miejsc osnutych nimbem legendy dawno minionych wydarzeń. Daje to znakomitą okazję do pogłębienia wiadomości krajoznawczych u dzieci, do obudzenia w nich nie tylko umiłowania przyrody przez bezpośrednie z nią obcowanie, ale i do podświadomego wiązania tej roli, jaką natura odgrywa w ludzkim istnieniu.

Pierwsze wypadki turystyczne nie powinny być zbyt przemerkłe, na 2, 4, 6 godzin, oto najlepsze stopniowanie. Należy zabierać ze sobą zawsze jakiś posiłek i kubeczki na wodę źródlaną, którą się zawsze w górach spotyka. Picie tej wody, mimo jej krynicznej czystości i znakomitego zwyczaj smaku, jest zdradliwe. Jest, bowiem, zawsze prawie lodowato zimna. Dzieci więc muszą być nie zgrzane i nie spocone. A jeszcze lepiej, gdy piją wodę źródlaną, zbraną w manierki, po pewnym czasie, gdy się już nieco ogrzeje.

Równie zdradliwe jest brodzenie dzieci wzdłuż górskich potoków, w których woda jest również o bardzo niskiej temperaturze.

Wielkie i nieoczekiwane skoki temperatury w ciągu dnia są właściwością górskich miejscowości i stanowią dla przelotnych jej mieszkańców pewien rodzaj niebezpiecznej udręki.

Gdy się opuszcza dom na dłużej, choćby w największy skwar, trzeba wziąć ze sobą jakąś ochronną odzież. Największe usługi oddają tu dziane swetry, wiatrówki lub kombinezony, zapinane na zameczki błyskawiczne. Są lekkie do niesienia w upał, a

zato bardzo przydatne w czasie chłodu, lub nigdy nie przewidzianego w górach deszczu.

Aby wycieczkę odbyć w nastroju pełnym radości trzeba mieć przede wszystkim doskonale obute nogi. Dość grube, lecz miękkie wełniane skarpetki są nieodzowne. Buty muszą być nieco powyżej kostki, z dobrze przylegającymi cholewkami. Na wycieczki w góry, a nie w doliny podszew musi być obowiązkowo podkuta gwoździ. Wydaje się to może dziwne, ale nawet w największe upały i przy największym fizycznym wysiłku nogi turysty nie odczuwają zmęczenia z powodu ciężkiego obucia stóp, natomiast stają się bolesne nie do zniesienia, gdy są za słabo i za lekko uszczelnione.

W dnie nie objęte wycieczkami, popołudnia dzieci mają wypełniane przez gry ruchome na powietrzu.

Po zachodzie słońca resztę wolnego

czasu powinny raczej spędzać na w randach pod dachem.

Wczesna kolacja o godz. 7 (czyli 19) wieczorem sprzyja wczesnemu pójściu na spoczynek. W tych warunkach dziecko najpóźniej o godzinie 9 (21) powinno już spać.

Spanie przy otwartym oknie stanowić powinno dopełnienie metod hartujących i uodporniających wątłe dziecięce organizmy, które tak umiejętnie i bez rostrząsów, wprowadzone w nowe warunki istnienia przyuczają się nabierać nowych, zbanwczych dla swego dalszego rozwoju nawyków.

A po powrocie z takich letnich wyczasów matkom pozostaje już jedyna troska — umiejętnie przedłużenie tych dobrych hartujących przyzwyczajzeń dzieci w ich życiu domowym miejskim, tak aby korzyści wyciągnięte z dobrze przebytego lata na długo starczyły w czasie zimy.

Maria Ankiewiczowa

Nasza forma bibułkowa.

Czepiec średniowieczny, którego formkę bibułkową dodaliśmy do Nr 13 Mł. M.

Piesek.

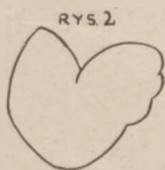
Według załączonej formy bibułkowej wycinamy z grubej tekturki: korpus, dwoje uszu i ogon. Oklejamy te części białym papierem i w odpowiednich miejscach naklejamy czarne lub brązowe łaski rys. 1.

muszą być oklejone białym papierem, aby imitowały białka oczu.

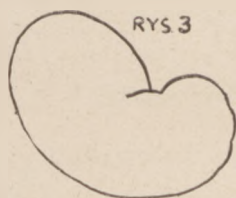
Po oklejeniu wszystkich części robimy dziurki w miejscach, oznaczonych na rys. 4. literami „a” i „b” posłużą one do połączenia odpowiednich

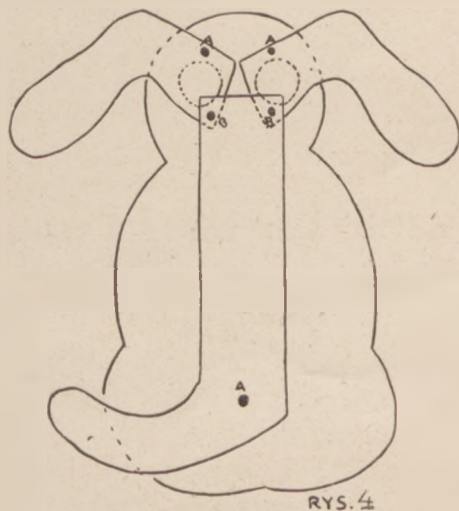
Dalej wycinamy z tektury według rys. 2 i 3 dwie łapki przednie i dwie łapki tylne, oklejamy również białym papierem, ozdabiamy łaskami i przyklejamy w odpowiednich miejscach do korpusu rys. 1.

Na łebku pieska rysujemy pyszczek i nosek czarną farbą, języczek naklejamy z czerwonego papieru rys. 1. Szerokie części uszu, które będą przegłądały przez otwory oczu,

części. Najpierw przykładamy do siebie uszy i w przedłużeniu ich przeciągamy sznurek przez dziurki, oznaczone literami „b” i związujemy z obu stron supeł, obcinając resztę sznurka. Następnie robimy połączenie tych

części z korpusem w miejscach, oznaczonych literą „a” znów za pomocą supeł. Supeły malujemy na kolor ich tła. Dalej ustawiamy dwoje uszu symetrycznie i pośrodku, wewnątrz o-

czu, naklejamy na białe tło czarne źrenice i pieska mamy już gotowego. Poruszenie ogona z góry na dół powoduje ruszanie się uszu i prze-

suwanie źrenic na boki, co sprawia wrażenie że pies ogląda się na dwie strony.

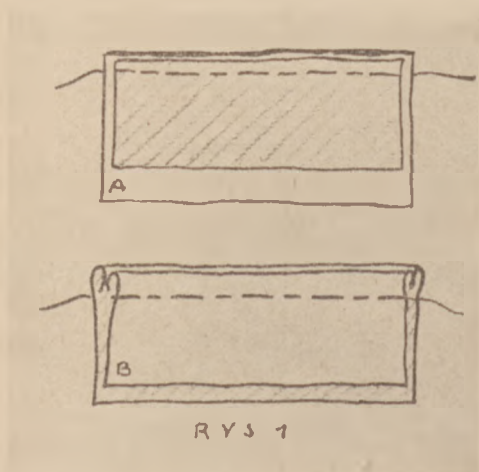
M. Piotrowska.

Uczmy się szycia.

Szwy krawieckie.

W konfekcji dziecięcej przy materiałach cienkich, a idących do częstego prania np. zefirach, batystach, kretonach, surowych jedwabiach itp. najczęściej używany jest

szef francuski czyli podwójny rys. 1; fastryguje się i zeszywa dwa razy:

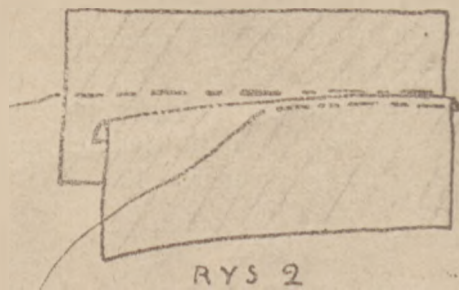

RYS 1

pierwszy raz (składając dwa materiały lewą stroną do środka) na $\frac{1}{2}$ cm po stronie prawej; następnie załamuje się szew na odwrotną stronę (tak żeby materiał był złożony prawą stroną do środka) układa palcami do-

kładnie na kancie czyli „kantuje“, fastryguje na środku szer. poprzednio zeszytego szwu (przez poczwórny materiał) i zeszywa wg. żądanej szerokości (do $2\frac{1}{2}$ cm). Przy węższych szwach, przed drugim zeszyciem, sprawdzić po drugiej stronie, czy ze szwu nie wydostają się strzępki.

Szew nastębnowany rys. 2 służy do zeszywania cięć ozdobnych, które

RYS 2

akcentujemy. Po oznaczeniu na 2 kawałkach linii szwu, (na stronie prawej) materiał, mający być na wierzchu, załamać do strony lewej po oznaczonej linii, zafstrygować i odprasować; tak przygotowany nałożyć przy linii na drugim kawałku, po-

spinać szpilkami, sfastrygować i drugi raz sprasować, po czym zastebnować po prawej stronie, blisko brzegu. Po lewej obydwaj brzegi razem obrzucić ścięciem okrętkowym od strony lewej ku prawej.

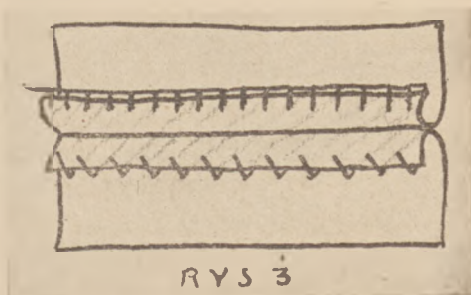
Szew mpuszczany wyglądem jest bardzo zbliżony do francuskiego, różnica polega na wykonaniu. Stosuje się przy zeszywaniu ramion, wszywaniu rękawków (rękawki fantazyjne marszczone lub układane w fałdki wszywamy pliseczką lub wykańczamy szew obrzucaniem) nawet wtedy, gdy całą sztukę szyjemy francuskimi. Przy materiałach cienkich gdzie należy szwy wykończyć lekko również szew wyżej wymieniony znajduje zastosowanie np.: w fularach, mongolach, żorzetach itp. materiałach. Szew ten zeszywa się pierwszy raz na maszynie wg. żądanej szerokości, a po zeszytciu, strzępiące brzegi załamać na $\frac{1}{2}$ cm do środka szwu, sfastrygować i złączyć dwa brzegi razem kryto ścięciem „przed igłą“.

Przy zeszywaniu wełenek i grubszych jedwabi stosujemy:

Szew zwykły rozprasowany, który zależnie od materiału i miejsca, musi być odpowiednio wykończony i zależnie od tego nosi nazwę: (tylko tych szwów nie wykańczamy, które przykrywamy podszewką):

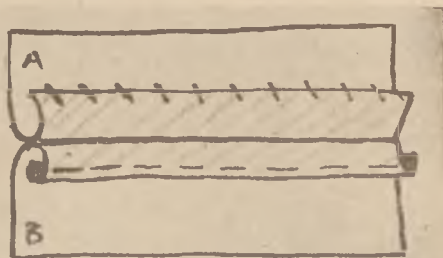
a. szew obrzucany lub dziergany rys. 3: po zeszytciu, rozprasowaniu i wyrównaniu obrzuca się lub dzierga każdy brzeg osobno. Dla łatwiejszego i prędszego obrzucenia ściąg okrętkowy robi się od strony lewej ku prawej. Nitkę kłaść luźno żeby

brzegu nie zwijać w wałeczek: odstępy między ścięgami na 3—4 mm, głębokość ścięgu również 3—4 mm.

RYS 3

b. szew zakładany rys. 4, stosowany w cienkich materiałach, strzępiących, przy bardzo szerokich szwach. Po zeszytciu szwu, obrzuceniu brzegów, zakłada się je do lewej strony na $\frac{1}{2}$ do 1 cm i ścięciem „przed igłą“ zaszywa się w połowie szer. założenia. Szycie przed igłą można zastąpić maszynowym np. w płótnach;

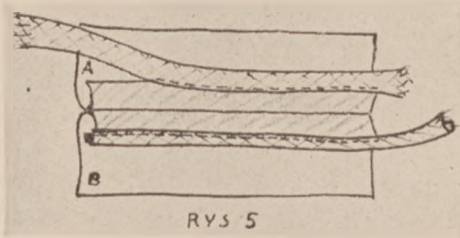

RYS 4

c. szew lamowany stosuje się do płaszczyków bez podszewki; lamować można plisną skośną lub tasiemką. Po zeszytciu i wyrównaniu szwów każdy brzeg lamuje się osobno.

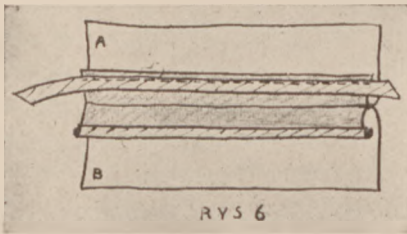
Lamowanie tasiemką rys. 5: przyłożyć tasiemkę połową szer. na prawej stronie przy brzegu szwu (wysuwając drugą połowę poza szew) i przyszyć

przed igłą lub zastępnować, po czym wystającą część podwinąć i podszyć dosyć luźno;

RYS 5

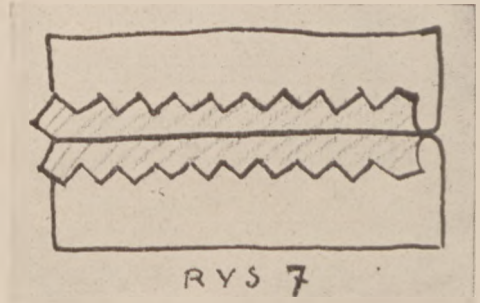
Lamowanie pliseczką rys. 6: pliseczkę przygotowaną z cieniutkiego materiału szer. $1\frac{1}{2}$ —2 cm przyłożyć stroną

RYS 6

prawą do prawej szwu tak żeby brzeg szwu był o 2 do 3 mm wysunięty

poza brzeg pliski i zeszywa się w ręku lub na maszynie; po lewej stronie szwu pliszkę zakłada się do środka na 2 mm, przykładą brzeg do stebnówki (powstałej z przyszcycia pliski) i ścięciem krytym przed igłą przyszywa się.

RYS 7

W materiałach grubszych i nie strzępiących się szew zwykły może być brzegami ścinany w ząbki. Jest to t. zw. *szew ząbkowany* rys. 7; w materiałach cieńszych można ścinać obydwie brzegi razem, w b. grubych — każdą stronę osobno.

J. Kinsnerowa.

Kuchnia dziecięca.

Dżemy.

Wśród licznych przetworów owocowych na szczególne wyróżnienie zasługują dżemy, inaczej zwane marmoladą angielską, które gotowane krótko, mają bez porównania większą wartość odżywczą, od drogich konfitur i długo smażonych marmolad czy powideł. To też dżemy prze-

de wszystkim nadają się dla dzieci, jako łatwo strawne i niezbyt słodkie przetwory.

Dżemy można przygotowywać prawie ze wszystkich owoców, najsmaczniejsze są jednak przygotowane z owoców mieszanych. Przy łączeniu owoców kierujemy się: kwasowością, zdolnością galaretowania czyli ilością zawartej pektyny, aromatem i

barwą. Np. owoce mało kwaśne, zawierające mało pektyny — (czereśnie) łączymy z kwaśnymi i zawierającymi bardzo duże ilości pektyny (porzeczki, agrest).

II przykład: owoce ładnie zabarwione o pięknym aromacie, zawierające mało pektyny, jak np. maliny, poziomki, łączymy z mało aromatycznymi jak np. białe porzeczki, agrest, jabłka kwaśne mało dojrzałe itp., ale zawierającymi dużą ilość związków pektynowych.

Ponieważ dżemy, obok galaret i marmolad należą do tak zwanych „przetworów skręplonych“, których krzepnięcie czyli galaretowanie, jest spowodowane głównie przez pektynę zawartą w owocach, dlatego wyliczę owoce najbogatsze w związki pektynowe, gdyż te oddają nam szczególne usługi przy wyrobie dżemów.

Owoce uszeregowane według ilości zawartej pektyny.

Porzeczki czarne, jabłka kwaśne niedojrzałe, jabłuszka rajskie niedojrzałe, porzeczki czerwone i białe, agrest niedojrzały (zabarwiony ale twardy), jagody czarne, borówki czerwone, żórawiny świeże i zdrowe, pomarańcze, jeżyny, jabłka dojrzałe, śliwki różnych odmian. (Przez owoce niedojrzałe przy wyrobie dżemów i

galaret, rozumiemy owoce „w stanie niezupełnej dojrzałości“ ale już prawie dojrzałe).

Nie wyliczone owoce zawierają związków pektynowych (galaretujących) mało i nadają się tylko do łączenia z innymi owocami. Ponieważ często część owoców wchodzi do dżemów w stanie mniej dojrzałym, drugą połowę owoców, zawsze dajemy wtedy zupełnie dojrzałą. Owoce przejrzałe nie nadają się do wyrobu dżemów, gdyż pektyna została w nich rozłożona, wskutek czego straciły własności galaretowania. Nie mają również własności galaretowania, owoce zbyt mało dojrzałe.

Istnieje kilka metod przyrządzania dżemów, do najczęściej stosowanych należą dżemy „na przecierce“, składające się z połowy owoców przetartych i połowy owoców całych. Inne metody zostaną uwidocznione w przepisach.

Czas smażenia

jest ściśle zależny od szerokości naczyń, a więc od powierzchni parowania, od ilości surowca, od gatunku surowca, czyli od ilości substancji galaterujących, od wielkości owoców, od częstości mieszania itp.

Czas podany w przepisach, odno-

Lekkostrawna mączka odżywcza

„WITAFOSFOSA“ (Gąseckiego)

przygotowana z owoców, warzyw i ziarenek, z zawartością soli organicznych wapniowo-fosforowych stosuje się dla dzieci, ozdrowieńców i osłabionych.

Cena zł. 4.—

„Witafosfosy“ gotować nie można

si się ściśle do ilości podanego surowca. Jako naczynie odpowiednie użyta została miedniczka mosiężna.

Najlepiej smażyć dzemy z 1 kg owoców, gdyż wtedy czas smażenia nie przekracza 15 minut a przy większej ilości owoców, dochodzi do 30 minut co nie jest pożądane, ze względu na zmianę wartości odżywczych.

Jeżeli nie mamy dokładnych danych co do czasu smażenia dżemów, to możemy określić odpowiedni stopień zagęszczenia przy pomocy termometru. Zanurzyć termometr w miejscu wrzenia dżemu (nie dotykając dna, ani ścianek naczynia); temperatura 104°C określa dostateczne zagęszczenie. Wysmażony dżem poznajemy również po tym, że zaczynają ginąć szumowiny, a owoce stają się błyszczące i szkliste. Możemy również stopień zagęszczenia dżemu określić przy pomocy próby galaretowania. Na zimny suchy talerz puszczamy kroplę płynu — gdy dżem dostatecznie zagęszczony, kropla zachowuje swój kształt i galaretuje (tężeje — krzepnie).

Słoiki.

Do przechowywania dżemów najlepiej nadają się słoiki od $\frac{1}{4}$ do $\frac{1}{2}$ litra o prostych niepodwiniętych brzegach, nadają się także zwykłe szklanki, które nie wypadają drożej od słoików, a są łatwe do mycia.

Słoiki przed użyciem należy dokładnie wymyć w ciepłej wodzie z bielidłem lub sodą do prania, wypłukać kilka razy w czystej wodzie ciepłej, podwyższając za każdym razem temperaturę, następnie każdy

słoik napełnić wrzącą wodą, wyparzyć, wodę wylać i włożyć słoiki do ogrzanego piecyka, do wysterylizowania i osuszenia. Temperatura piecyka nie powinna przekraczać 150°, a czas sterylizacji 25 minut. W ten sam sposób przygotowujemy słoiki i do innych przetworów owocowych. Zamiast sterelizacji w piecyku, możemy wygotować słoiki w wodzie z sodą w kotle, co jest trochę kłopotliwsze.

Do gorących słoików, składamy gorący dżem do pełna i po zupełnym wystudzeniu zalewamy pechem. (Po wystudzeniu dżem opada mniej więcej na 1 cm, co zupełnie wystarcza na zalanie pechem).

Dżem z truskawek i agrestu.

50 dkg agrestu,
 $\frac{1}{4}$ szklanki wody,
 50 dkg cukru,
 50 dkg truskawek.

Truskawki przebrać, opłukać, osączyć na sicie. Agrest opłukać, rozgotować z wodą, przetrzeć przez sito, dodać cukier i gotować na silnym ogniu 4 minuty, następnie dodać całe truskawki i smażyć na wolniejszym ogniu 10 minut, aż owoce staną się błyszczące, szkliste i zaczyną ginąć szumowiny. Gorący dżem, złożyć do gorących słoików, po wystudzeniu zalać pechem.

Dżem z agrestu i czereśni.

50 dkg agrestu,
 $\frac{1}{4}$ szklanki wody,
 50 dkg cukru,
 50 dkg czereśni.

Czereśnie opłukać, wydrylować (wyjąć pestki). Agrest rozgotować z wodą, przetrzeć, dodać cukier i smażyć na silnym ogniu 4 minuty, następnie dodać czereśnie i smażyć nie szumując 10 do 15 minut. (Skończyć jak wyżej).

Dżem z porzeczek i malin.

$\frac{1}{2}$ kg porzeczek.

$\frac{1}{2}$ kg malin,

$\frac{1}{2}$ kg cukru.

Dojrzałe porzeczkę przetrzeć surowe przez sito, mniej dojrzałe pognieść, zalać małą ilością wody, rozgotować, przetrzeć, połączyć z surowym przecierem, dodać cukier i smażyć na silnym ogniu 1 minutę, następnie dodać maliny i smażyć na słabszym ogniu nie szumując 5 do 6 minut. (Skończyć jak wyżej).

Dżem z truskawek i porzeczek.

$\frac{1}{2}$ kg truskawek,

$\frac{1}{2}$ kg porzeczek,

$\frac{1}{2}$ kg cukru,

$\frac{1}{8}$ l. wody.

Dojrzałe porzeczkę przetrzeć surowe przez sito, mniej dojrzałe zalać małą ilością wody, rozgotować, przetrzeć, połączyć z surowym przecie-

rem. Z wody i cukru ugotować syrop, zszumować, włożyć opłukane, osączone truskawki i smażyć jednocześnie, lub z przerwami do wyglądu szklistego, następnie dodać przecier z porzeczek i smażyć na wolnym ogniu 10 minut nie szumując.

Ginące szumowiny są dowodem że dżem jest dostatecznie zagęszczony—wysmażony. (Skończyć jak wyżej).

Dżem z malin na galaretce z porzeczek.

$\frac{1}{2}$ kg porzeczek,

$\frac{1}{8}$ l. wody,

$\frac{1}{2}$ kg malin,

$\frac{1}{8}$ l. wody,

50 dkg cukru.

Porzeczkę opłukać, pognieść, zalać $\frac{1}{8}$ l. wody i gotować na wolnym ogniu 15 do 20 minut, potem wylać na ścierkę, przesączyć.

$\frac{1}{3}$ l. wody zagotować z cukrem, zszumować, włożyć maliny, odstawić, ostudzić, zagotować powtórnie, ostudzić, za trzecim razem wysmażyć maliny do wyglądu szklistego, wlać przesączony sok z porzeczek i smażyć na wolnym ogniu szumując 10 minut, robiąc w międzyczasie próbę galaretowania.

Przy zwalczaniu chorób płucnych, zapaleniu oskrzeli, tchawicy, męczącego kaszlu, stosują p.p. Lekarze

„BALSAM TRIKOLAN — Age”

Cena zł. 3.50

dawniejsza nazwa Balsam Thiocolan — Age

Podobnie robimy dżem z truskawek na galaretkę z porzeczek. (Skończyć jak wyżej).

Dżem z jagód czarnych.

1 kg jagód,
 $\frac{1}{4}$ szklanki wody,
 $\frac{1}{2}$ kg cukru.

Jagody opłukać na sicie, osączyć, przesypać cukrem i odstawić na 1 godzinę. Na spód miedniczki mosiężnej wlać wodę, wsypać jagody z cukrem i smażyć na silnym ogniu mie-

szając 10—12 minut. (Skończyć jak wyżej).

Podobnie możemy przygotować dżem z jeżyn, agrestu, żórawin, pognicionych (specjalnie) truskawek, stosując odpowiedni czas smażenia, dla każdego owocu.

Uwaga. Wielkie usługi przy wyrobie dżemów różnymi metodami, oddaje dobra i wypróbowana księżeczka Marii Zawadzkiej p. t. „Dżemy“ cena 1 zł.

S. Witkowska.

ROCZNIK I „MŁODA MATKA“ Z R. 1957
 DWUTYGODNIKA ZŁ. 8.—

WARSZAWA, LITEWSKA 16

WYSYŁAMY TYLKO PO OTRZYMANIU WPLĄTY NA PKO. Nr. 14,555

ROCZNIKI NIEOPRAWNE

Redakcja i Administracja: Litewska 16. Tel. 9-41-00. Konto P.K.O. 14.555

Prenumerata „MŁODEJ MATKI“ płatna tylko z góry:

W kraju: rocznie zł. 10.—, półrocznie zł. 5.—, kwartalnie zł. 2.50.

Za granicą: rocznie zł. 15.—, półrocznie zł. 7.50.

Prenumeratę dwutygodnika „MŁODA MATKA“ przyjmują wszystkie księgarnie oraz urzędy pocztowe w kraju i za granicą.

Rękopisów Redakcja nie zwraca.

Redaktorka L. Czechowska przyjmuje interesantów w środy od godz. 15½ do 16½.

Wydawca: Polski Komitet Opieki nad Dzieckiem.

Redaktorzy: Dr R. Barański i L. Czechowska.

Drukarnia Wydawnicza. Warszawa, Kacza 15, tel. 603-46.